

čamo v slovesnem zboru trojko za kraljico stoletno 300; sopet čez sto let četerko 400, čez ravno toliko časa petico 500, pa tako dalje šestico 600, sedmico 700, potem osmico 800, vposled devetico 900. V devet in devetdesetem letu stotice  $9 = 999$  se približa sopet zadnja noč njenega stoletnega kraljestva, ki ga je zadnja izmed nas vladala. O prazničnem zboru vas, drage hčere moje, vseh dosedanjih vlad opomnim, da ste namreč že vse na tretji stopnji izvladale, da je treba sedaj tisočletno vladati četrte stopnje pričet, kamor sperva enojko 1 slovesno vpeljem; kjer je pa v prejšnjem letu devetica s svojima namestnicama vred tretjo, drugo in prvo stopnjo vladala, pridejo na njeno dosedanje mesto samic in desetice moji namestnici, sama pa na tretjo stopnjo stoletij, kjer ostanem deseti del enojkine vlade, to je, sto let tej za svetovavko; na stopnji desetletij in enoletij se pa ve verstite kot do zdaj. Po takem razdelku dobimo 1000, nad letom 1001, čez devet let 1010, čez deset let 1020 . . . . . 1090, čez deset let 1099; ko to leto mine, je moje stoletne vlade kraj; izročim jo namestni enojki 1100, čez sto let dvojki 1200, za sto let trojki 1300 . . . . 1800; do dandanas nimam višjih stoletij, zarad tega ostanemo zdaj pri stoletni vladi osmerke; stopnji desetice in samic se ravnate po zgorej razloženem redu, ter imamo 1801 . . . 1810, 1820, . . 1850. Zadujo polnoč lanskega leta 1859 sem v našem zboru šesterko 6 na stopnjo deset letno povzdignila in ji iz početka sama na desno pristopila, ker je bila še nezvedena in tudi ljudstva še niso bile na-njo vajene; zato jim je mnogokrat roka petico namesti šesterke nehoté pisala, in več enacij zmotnjav se je zgodilo (urno pogleda na časomer, — manjka le še 4 minute do polnoči), pa ne utegnem jih vam priobčevati.

(Konec prihodnjič.)

V milo znamenje vzajemnosti slovanske pozdravlja „Naše gore list“ prvo „besedo“, čitavnice naše s sledečo pesnico:

### Pozdrav čitaonici ljubljanskoj.

Tebe čedo slavskog duha krasno,  
Ljubimice slovenskih boraca'  
Zarka ljubav hrvatskoga braca  
Stranom ljub've sad pozdravlja  
glasno!

Tvoj nam ustroj pokazuje jasno,  
Da u skutu vatrenih srdacah  
Mile naše braće Slovenacah  
Domoljubja plam nije ugasno!

Budi samo ko nas svaki žudi:  
Slavska jeka domorodnih grudi',  
Zlatna staza, koja vodi k slozi!

Budi duha slavskoga ulišće,  
Budi rodu koća i ognjišće! —  
U to ime da ti Bog pomogi!  
„Naše gore list.“

Tebi detešce slavensko krasno,  
Ljubček borcov zrodnih, bratskih  
Vroča ljubav bratov Vam hervat-  
skih  
S struno zdaj ljubezni poje glasno!

Tvoja nam naprava kaže jasno,  
Da pod vroćih sere še zagrinjali  
Milih bratov domoljubje kali  
Živo tlé; nikdar plamen ne ugasnil!

Bodi samo, kak želi nas vsaki:  
Slavski odmev rodoljubja jaki,  
Zlata steza, pot ki k slozi zлага.

Bođ duha slavenskoga ulišće,  
Bodi rodu hiša in ognjišće! —  
U to naj ime ti Bog pomaga.  
Svobodno poslovenil J. M.

### Nove knjige.

Nanos. Slovenski zabavnik za leto 1862. Izdal J. P. Vijanski. V Ljubljani natisnil Jož. Rud. Milic.

V mični in prav ročni unanji podobi je slovenskemu svetu dobro znani gosp. Janko Vijanski ravnokar izdal bukvice, ki so kakor nemški almanahi namenjene zlasti za darila ob novem letu. Prideržaje se o tej knjižici drugo pot več govoriti, omenimo danes le to, da obsega na 294 straneh mnogoverstne tvarine za poduk in kratek čas v prozi in pesmih, ki jo je, kakor rodoljubni gosp. izdatelj v predgovoru pravi, nanese večidel mladež slovenska in se dobiva, kakor današnji „Oglasnik“ oklicuje, po vseh slovenskih mestih; ob enem pa častitim bravecom podajmo za pokušnjo v današnjem listu humoristični „govor gospé učle.“

*Aktenstücke zur Geschichte des kroatisch-slavonischen Landtages und der nationalen Bewegung vom Jahre 1848. Mit einem Anhang, enthaltend: die wichtigsten Landtagsakten vom Jahre 1861, und das Programm des O. Ostrožinski aus dem Jahre 1848. Nebst Porträt des Ban Jelačić. Herausgegeben von Steph. Pejaković, Landtags-Abgeordneten aus der Militärgrenze im Jahre 1848.*

„Povestnica avstrijskega cesarstva z neizbrisljivimi čerkami je na svoje najsijajnejše liste zapisala serčnost in terdno močatost, kakor tudi udanost darujočo kri in blago, s katero je Hervaška in Slavonska, pod vodstvom preslavnega bana, oprijela in deržala se edinstva deržavnega pa enakopravnosti vseh narodov kakor zvezde predhodnice v svojem boju proti pohtevom monarhii in deržavni celokupnosti pogubnim in proti gospodstvu, katero si je narod nad narodi deržnil prilastovati.“

S temi pohvalnimi besedami je prepokorna razložba ministrov Njegovemu Veličanstvu 30. marca 1850 podana popisovala zasluge hervaško-slavonskega naroda, in da je pravična hvala taka, kaže na vsaki svoji strani knjiga, ktere ime smo gori postavili, knjiga imenitna za vsacega, kdor s pazljivim očesom spremlja v letu 1848 začeto pa dosihdob še ne doveršeno prerojevanje stare Avstrije naše, zlasti imenitna pa za Slovence, najbližnejše sosede in prave brate junaškega naroda, ki v njem vidijo in čislajo najkrepkejšega podpornika vlastnega narodnega razvitka. In v resnici mora sercu s pogledom na gnjusno sedanjo premoč materializma vsako žlahno težnjo zatirajočega, kakor tudi strastno zavijanje in krivično obnašanje med narodnimi plemeni žaljočemu dobro deti ta kerščanska ljubezen, ta čista človekoljubnost, pravičnost, nesebičnost, in bi rekel, deviška odkritoserčnost in priprestost, govoreča iz premnogih sklepov, predlogov in razglasov, s kterimi je hervaški narod svoje misli o važnejših dogodkih leta 1848 in 1849 razodel in ki jih nam je rodoljubni g. Pejaković v ti knjigi nabral in lepo v red spravil.

Jasno nam spričujejo spominki v ti knjigi razversteni, da ga takrat mimo Hervatov ni bilo resničnejšega in bolj gorečega zagovornika Avstrije mogočne kakor deržave vsem narodom enako pravične z vlado v vseh poglavnih rečeh edino, v drugih pa narodnim in deželskim posebnostim primerjeno, in kakor so se z vso močjo in serditostjo uperli dualizmu hvaljenemu med Magjari, po katerem bi dežele ogerske in nemškoslovanske bile samo in edino po vladarjevi osebi zedinjene (osebno edinstvo, personalna unija), terdeč nasproti, da se je med vsemi deželami avstrijskega cesarstva od nekdanj že razvilo ne osebno, ampak stvarno edinstvo (realna unija), ravno tako so povzdignili resnobno svoj glas zoper nemški Frankfurtski zbor, ko tudi ni hotel med deželami nemške zaveze (bunda) in deželami zunaj nje stoječimi dopustiti družega kakor samo osebno edinstvo, ter so živo dokazali, da Avstrija mora na svojih nogah stati in samo v sebi ne zunaj iskati si moči in veljave. Pač so pokazali s tem Hervatje veliko skušenost in modro previdnost, opazivši za avstrijske Slovence največjo nevarnost, da ne rečem, gotovo pogubo v tistem nesrečnem dualizmu, v tisti razdvojbli vlade, po kateri bi na eni polovini Nemec, na drugi pa Magjar kakor rojen in edini gospod smel gnesti in zatirati druge narode. Da se pa je letošnji hervaški zbor iz vzrokov, ki jih tu ne gré razkladati, nekoliko zastranil od une previdne poti, po kteri mu je prednik leta 1848 koračiti za dobro spoznal, vendar to ni imelo škodljivih nasledkov za narod, ki ga sedaj vidimo v posesti take narodne neodvisnosti in narodne uprave od najnižje do stopnje najvišje, kakor povestnica očitno ne uči, da bi jo bil kdaj popred imel; in tudi to, da se je ohranila erdeljska dvorna kancelija in izročila vodstvu pravičnejšega moža, kaže, da se sedaj še ravno ni bati tistega dualizma. Pravo kerščansko ljubezen, čisto nesebičnost in pravičnost so pa skazali še jugoslovanski bratje v letu



1848, potegovaje se v enomer za svete pravice Serbov, Rumunov, Slovakov in avstrijskih Slovanov sploh in prosi svetlega kralja in cesarja za dovoljenje, da bi zlasti Serbi in Slovenci smeli (moralno) stopiti v kako tesnejšo zvezo z njimi.

Osnova gosp. Ostrožinskega, kako bi se Avstrija imela urediti na podlagi ustavne svobode in narodne enakopravnosti, povzema v jedru tiste misli, ki so leta 1848 vladale in ki še vladajo zastran tega po jugoslovanskih pokrajinah, in izvirajo iz rahlega čustva pravice in žive želje za pravi napredek človeštva, bliža se najbolj temu, kar je slavni Rumun Močony v lanskem pomnoženem državnem svetovavstvu v ti zadevi govoril.

Obsega ta bogata zbirka spisov za jugoslavensko najnovejšo zgodovino važnih 23 natisnih pol in se prodaja po 1 gold. 60 kr. Priporočamo jo živo tudi Slovencom.

### Kratkočasnice.

\* Na božični večer vsedla sta se dva prijatla k večerji, pa oni, ki je prvi zajel vroče juhe, se je tako opeknel, da so ga solze polile. Drugi, ko to vidi, ga vpraša, zakaj se joka in on mu odgovori, da se je spomnil rajncega brata, ki je lani na božični večer še z njim večerjal. Med tem tudi drugi serkne, in ko se opari, da tudi njemu solze na oči vdarijo, reče: Ti se jokaš, ker ti je brat umerl, jaz pa se jokam, da nisi tudi ti z njim umerl.

\* Kadar koli Serbi kaj storiti mislijo, vselej besede pristavijo: „Ako Bog dá!“ Nek Turčin vpraša zvečer svojega soseda Serba, ako misli iti jutri na sejm. Serbin mu po svoji navadi odgovori: „Hočem, ako Bog dá.“ Na to reče Turčin: „Bogme, jaz čem iti, Bog dal ali ne dal.“ Drugo jutro se Serbin napravi in pridši k Turčinu ga zakliče: „Hajd sosede, da greva na sejm“; ali ta mu odgovori: „Ne morem, brate, — volki mi so to noč konja pojedli.“

\* Pripoveduje se, da je v Carigradu nekda bil nek Turk, Bekri-Mujo po imenu, kteremu je po očetu neizmerno premoženje ostalo, pa on se je pijančevanju udal in vse zapil in zapravljal, da mu ni ostalo nič razun ene plahte, v katero zavil je po ulicah hodil, in nekake stare kape, skoz katero so mu lasje ven šterčali. Enkrat sreča ga turški car na ulicah pijanega, in začne ga karati, da je toliko premoženja zapil in v tako sramoto se pogreznil. Ali Bekri-Mujo se jezno oberne k sultanu in mu reče: „Kaj tebe briga, ako jaz pijem? Ako pijem, pijem za svoje; Ti pa, če misliš, da nimam jaz nič več denarja, povej, za koliko mi daš Štambol (Carigrad).“ Čeravno je cesar vedil, da nima on okroglega, vendar, ker je bil ravno dobre volje, mu reče: „Ne dam ti, Mujo, celega Štambola za nič ne, ampak polovico ti ga hočem dati za toliko in toliko, pa bova za silo oba skup carovala.“ Mujo mu na to odgovori: „Že dobro, jutri ti bom denar prinesel.“ Tako sta se razšla. Ko pa drugi dan o odločenem času Muja z novci bilo ni, car po njega pošlje; al trezni Mujo je priznal, da nima ne pare (vinarja), ne pa toliko, da bi kupil Carigrad ali polovico od njega. Na to cesar zapové, na kose ga razseči, ker se je prederznil tako lagati in s svojim carom šale zbijati. Mujo najpred začne prositi za odpuščenje; ko pa vidi, da nič ne opravi, reče cesarju: „Ker si sklenil, mi lahko življenje vzameš; al prosim te, skaži mi še eno milost, preden me pogubiš. Poišči v svojem cesarstvu tri človeke; enega slepega, ki čisto nič ne vidi, — enega ubožčeka, ki ima samo truplo brez nog, — in enega siromaka, ki celó nič na svetu nima. Te tri daj sem pripeljati in lepo jih nahrani in napoji; mi dva pa hočeva gledati, kaj bodo oni počeli. Cesar v to privoli in hitro zapové, da se taki trije najdejo, k bogati mizi posadé in dá se jim jesti in piti, kolikor hočejo. Ko so se ti moške dobro najeli in napili, spregovori najprvi slepec: „Hvala Bogu in ča-

stitemu caru, ki nas je nahranil z belim kruhom in napojil z rudečim vinom.“ Božec pa, ki ni imel nobene noge, se hitro na to oglasi: „Nesnaga slepa, kako ti veš, da je kruh bel in vino rudeče, ker nič ne vidiš? Ti bom dal kmalo z nogo eno v z—“. Na to siromak zaupije: „Le udri ga na mojo besedo, jaz bom vse plačal, če bo treba.“ Zdaj reče Bekri-Mujo cesarju: „Vidiš, častiti care, kaj vince stori. Slepec nima oči, hromi nima nog, siromak nima denarja: tako sem bil tudi jez včeraj, ko sem bil vinjen, tako bogat, da sem htel Štambol od tebe kupiti.“ Ko je cesar vse to vidil in slišal, Muju prizanese ter mu vse odpusti.

\* Turški verozakon sicer prepové Turkom vino piti, ko pa sultan vidi, koliko moč vino v sebi ima, in kako oni po njem hrepené, sklene, ga enkrat tudi sam pokušati. Tako zapové en večer najboljšega vina si prinesiti in tega vina se on prav dobro nalez. Al drugo jutro je bil revež bolan; bolela ga je glava, da je ni mogel pokonci držati. Komaj se to po dvoru razglasi, se zberejo vsi lekarji ter se pomenjajo, kako bi sultana ozdravili; al car se ni dal njim zdraviti, ampak Bekri-Muja pokliče k sebi, rekši, da je on v tej bolezni bolj zveden, ko vsi drugi dohtarji. Ko Bekri-Mujo pride, mu sultan dopové, kako in zakaj da je bolan in ga vpraša za svet, kaj da mu je zdaj storiti? Mujo mu na to svetuje, naj sopet pije ko sinoč, pa bo glava mahoma dobra. Car ga potem vpraša: „Pa kaj mi je storiti, ako me potem, ko se streznem, spet začne glava boleti?“ In Mujo mu reče: „Potlej pij na novo.“ — „Pa kako dolgo bo to terpelo?“ praša sultan. — „Dokler ne boš vsega zapil, da ti ne bo ostalo nič drugega ko ena sama plahta kakor meni“ — mu odgovori Mujo.

Iz serbskega koledara spisal A. A.

### Zastavica,

ki jo bo le tisti uganil, kdor rajtati zná.

V neki veliki fabriki imajo veliko delavcov. Ako grejo po dva in dva (tedaj s paroma) iz fabrike domú, ostane le eden notri; pa taka je tudi, da eden notri ostane, če grejo po trije, ali če jih gré po štiri, pet ali šest skupaj iz fabrike. Le takrat, ko jih gré po sedem in sedem skupaj vèn, ne ostane nobeden v fabriki.

Koliko delavcov je?

### Dopisi.

Iz Štajarske. ☉ — Pritožil se je unidan v „Novicah“ nekdo iz Ljubljane zavoljo bohoričice v šematizmu ljubljanske knezoškofije. Nam Lavantiacom še druga poje; ko bi naš šematizem v bohoričici tiskan bil, bi še veselili bili, tako pa, naj se nihče ne vstraši: Jazbec = Jasbetz; Jug = Jugg; Kočevar = Kotscheyer; Pečovnik = Petschounigg; Čučko = Tschutschko; Črepinšek = Tschrepinschegg; Zupančič = Suppantschitsch; Žuža = Schuscha td. itd. Naš milostljivi knez in škof, ki so pri duhovnih vajah na Slatini pa tudi pri drugih priložnostih slovenščino tako vroče priporočevali, bi ji pač lahko veliko koristili tudi v tem, da prepovejo slovenskim imenom čisto nespodobno pisavo. Ne davajmo sovražnikom sami meča v roke!

Iz Smolnika pri Marburgu 1. dec. D. G. — Po-toženo naj vam bo, drage „Novice“ kako nas naši domači ljudje černijo po svetu; prinesla nam je namreč naša gadja sovražnica „Tagespost“ 30. p. m. novico, da celi spodnji Štajar zahteva nemške šole in nemške uradnike. To je toliko resnice, kakor da norec terdi, da samo on je čeden, drugi vsi pa so nori. Kako le more betvica Sloveno-gračanov tako prederzna biti in kaj takega pisati, ki je ravno toliko proti naši deželi kakor črna nohet proti celi roki! Kaj se pešica mestjanov in trohica njih častivcov podstopi celo deželo vladati? Resnica je sicer, da se nam grozno naprotuje in